

Aanvullend onderzoek naar strikt beschermde soorten aan de Leeuwenhoekweg te Bergschenhoek

- concept -

**Aanvullend onderzoek naar
strikt beschermde soorten aan de
Leeuwenhoekweg te Bergschenhoek**

- concept -

Aanvullend onderzoek naar strikt beschermde soorten aan de Leeuwenhoekweg te Bergschenhoek.

Opdrachtgever: KuiperCompagnons

Uitvoering: Natuur-Wetenschappelijk Centrum

Veldwerk: Jeroen Demmer, Rob Haan, Vivian Maas, Koen Woerdenbag

Samenstelling: Jeroen Demmer

Aanvullend onderzoek naar strikt beschermde soorten aan de Leeuwenhoekweg te Bergschenhoek. [Samenst.: Demmer, J.]. Met lit. opg., Dordrecht: Strix/NWC.

Trefw.: Bergschenhoek, Leeuwenhoekweg, Flora en faunawet

W812/P13-042

Niets uit deze uitgave mag openbaar worden gemaakt of verveelvoudigd, door middel van; druk, fotokopie, microfilm of op enige andere wijze, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever of de opdrachtgever.

Dordrecht, oktober 2013

Foto's voorpagina van linksboven met de klok mee: Kleine modderkruiper, Bittervoorn, Rugstreppad en Platte schijfhoren

Inhoud

1	Inleiding	5
2	Gebiedsbeschrijving en plannen	7
3	Wettelijk kader Flora- en faunawet	9
4	Methode	11
5	Resultaten	13
6	Effecten, verplichtingen en aanbevelingen	15

Referenties

Bijlagen:

Bijlage 1: Tabellen soorten Flora- en faunawet

1. Inleiding

Er bestaan plannen om aan de Leeuwenhoekweg in Bergschenhoek een bedrijventerein te realiseren. Hiervoor zullen onder andere een aantal watergangen gedempt worden.

In het kader van de natuurwetgeving (Flora- en faunawet, Natuurbeschermingswet 1998 en Ecologische Hoofdstructuur) dient bij dergelijke ruimtelijke ingrepen en het opstellen of wijzigen van een bestemmingsplan, onderzoek gedaan te worden naar de aanwezige natuurwaarden en dient een beoordeling gemaakt te worden van eventuele negatieve effecten van de plannen op deze waarden.

Uit een bureauonderzoek, uitgevoerd door KuiperCompagnons, blijkt dat er mogelijk een aantal strikt beschermde vissoorten in de watergangen binnen en in de directe omgeving van de locatie voorkomen. Het gaat hier om de Bittervoorn (*Rhodeus amarus*) en de Kleine modderkruiper (*Cobitis taenia*). Daarnaast is het mogelijk dat de Rugstreeppad (*Epidalea calamita*) en de Platte schijfhoren (*Anisus vorticulus*) binnen het plangebied voorkomen. Deze amfibieënsoort en waterslak worden beide strikt beschermd door de Flora- en faunawet. Ook zouden er strikt beschermde vaatplanten binnen het plangebied aanwezig kunnen zijn.

KuiperCompagnons heeft het NWC opdracht gegeven om het aanvullende onderzoek naar de aanwezigheid van deze strikt beschermde soorten uit te voeren en te adviseren in het kader van de natuurwetgeving.

2. Gebiedsbeschrijving en plannen

Het plangebied ligt aan de Leeuwenhoekweg in Bergeschenhoek (gemeente Lansingerland) (figuur 1). In het noordoosten en het noordwesten wordt het plangebied begrensd door woningen en de daarbij behorende tuinen en in het zuidoosten en zuidwesten wordt de grens gevormd door een watergang. Momenteel bestaat het gebied uit weilanden waar schapen grazen en een verhard terrein met daartussen een aantal watergangen. Het verharde terrein wordt voornamelijk gebruikt als opslagterrein voor meerdere bedrijven en er liggen nu veel stapels stenen en houten pallets.

Figuur 1: Het plangebied (rood) aan de zuidoostzijde van Bergeschenhoek. Bron: Google maps.

In het plangebied liggen meerdere watergangen die gedempt worden en er zullen graafwerkzaamheden in het water en aan de oevers van de twee grotere omliggende watergangen plaats gaan vinden. Er worden geen gebouwen gesloopt of bomen gekapt.

Beschermde gebieden

Binnen een straal van drie kilometer rondom het plangebied liggen geen natuurgebieden die onder de bescherming van de Natuurbeschermingswet 1998 (onder andere Natura 2000-gebieden) vallen. Ook maakt het plangebied geen deel uit van de EHS (figuur 2). Daarom hoeft er niet getoetst te worden aan de Natuurbeschermingswet 1998 en de EHS.

Figuur 2: Ligging plangebied (rood omlijnd) t.o.v. EHS-gebieden (groen).

Bron: <http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/googlemapszoek.aspx>

3. Wettelijk kader Flora- en faunawet

De Flora- en faunawet beschermt alle inheemse zoogdieren (op de Huismuis *Mus musculus*, de Bruine rat *Rattus norvegicus* en de Zwarte rat *Rattus rattus* na), vogels, reptielen en amfibieën. Bij de vissen, ongewervelde dieren en planten zijn alleen die soorten beschermd die als zodanig zijn aangewezen.

Deze wet bevat een aantal verbodsbepalingen, waarvan vooral de artikelen 8 t/m 13 van belang zijn in het kader van flora- en faunaonderzoek (tekstvak 1). Deze verbodsbepalingen gelden overal in Nederland, ongeacht het type of de omvang van de werkzaamheden of activiteiten die uitgevoerd worden. In veel gevallen is het mogelijk om vrijstelling of ontheffing te krijgen voor het overtreden van een verbodsbepaling.

In geval van een ruimtelijke ingreep of bestendig beheer geldt voor een groot aantal algemene beschermde soorten een vrijstelling en is geen ontheffing nodig. Voor een andere groep geldt dat geen ontheffing nodig is als gewerkt wordt volgens een gedragscode. In geval van ruimtelijke ingrepen is er bij tabel 3 soorten altijd een ontheffing nodig. In geval van bestendig beheer kan er bij tabel 3 soorten volgens een gedragscode gewerkt worden. Deze code dient door een sector of ondernemer zelf opgesteld te worden en goedgekeurd te zijn door de Minister van EZ. Verder is er een groep soorten, bestaande uit soorten die op de Habitatrichtlijn bijlage IV staan en een aantal andere, aangewezen, soorten waarvoor een ontheffing altijd nodig is (bijlage 1).

Uit de verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet vloeit voort dat in geval van een voorgenomen ruimtelijke ingreep of bestendig beheer, er duidelijkheid moet worden verkregen over welke zwaarder beschermde dier- en plantensoorten in en binnen de invloedssfeer van het onderzoeksgebied aanwezig kunnen zijn, wat de eventuele (significant) nadelige effecten van de geplande werkzaamheden op de aangetroffen soorten kunnen zijn en hoe hiermee omgegaan moet worden in het planproces en tijdens de uitvoeringsfase.

Tekstvak 1: Verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet

Artikel 8 t/m 13 van de Flora- en faunawet:

Artikel 8: Het is verboden planten, behorende tot een beschermde inheemse soort, te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.

Artikel 9: Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.

Artikel 10: Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, opzettelijk te verontrusten.

Artikel 11: Het is verboden nesten, hollen of andere voortplantingsplaatsen of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

Artikel 12: Het is verboden eieren van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

Artikel 13: Het is verboden planten of producten van planten, of dieren dan wel eieren, nesten of producten van dieren, behorende tot een beschermde inheemse of beschermde uitheemse plantensoort onderscheidenlijk een beschermde inheemse of uitheemse diersoort, te vervoeren, ten vervoer aan te bieden, af te leveren, te gebruiken voor commercieel gewin of binnen of buiten het grondgebied van Nederland te brengen of onder zich te hebben.

4. Methode

Rugstreepad

Het aanvullende onderzoek naar de Rugstreepad is middels paarroepinventarisaties uitgevoerd. Tijdens de voortplantingsperiode (april tot en met juli) van de Rugstreepad kan in de avond, bij geschikte weersomstandigheden, de paarroep van mannetjes worden gehoord, en zo worden vastgesteld of de soort aanwezig is. De geschikte weersomstandigheden bestaan uit warme windstille avonden en nachten.

Om deze reden is er tijdens een veldbezoek in de avond/nacht geluisterd of de paarroep van mannetjes van deze soort te horen was. Hierbij werd er ook gebruik gemaakt van een cassette recorder waarmee het geluid van een rugstreepad werd afgespeeld; dit kan aanwezige 'stille' mannetjes stimuleren om te gaan roepen. Als de soort niet bij het eerste veldbezoek wordt gehoord, wordt er een tweede en, bij geen gehoor, een derde bezoek aan het plangebied gebracht (conform de Soortenstandaard). Pas na de verplichte drie bezoeken kan de soort als niet aanwezig worden genoteerd.

Vissen

In de te dempen en te vergraven watergangen kunnen de strikt beschermde Kleine modderkruiper en Bittervoorn aanwezig zijn. Om deze reden zijn alle watergangen onderzocht op de aanwezigheid van deze strikt beschermde vissoorten. Met behulp van elektrovisapparatuur en steeknetten is elke watergang afzonderlijk bemonsterd. Alle gevangen vissen zijn na determinatie weer vrijgelaten.

Platte schijfhoren

De watergangen zijn tijdens de quickscan geïnterviewd op de aanwezigheid van de Platte schijfhoren. Dit is gedaan door met een schepnet door de onderwatervegetatie te scheppen en de inhoud in een emmer over te brengen. Door stevig te roeren in de emmer en daarna de planten te verwijderen (na controle op slakken), blijven kleine diertjes waaronder schijfhorens achter in de emmer. Hieruit zijn alle schijfhorens verzameld en voor determinatie in het lab meegenomen.

Vaatplanten

In het plangebied kunnen strikt beschermde vaatplanten voorkomen. Daarom is het plangebied dekkend onderzocht op de aanwezigheid van strikt beschermde vaatplanten.

5. Resultaten

Rugstreeppad

Er zijn geen rugstreeppadden in het plangebied gehoord.

Omdat er tijdens het eerste bezoek in de avond/nacht geen individuen gehoord zijn, is er ook een tweede en een derde bezoek aan het plangebied gebracht. Hierbij waren de avonden ideaal qua weersomstandigheden. Alledrie de inventarisaties zijn in de maand juni van 2013 uitgevoerd.

Tijdens de vis- en platte schijfhoreninventarisaties zijn er wel exemplaren van de Gewone pad (*Bufo bufo*) aangetroffen.

Vissen

De in het plangebied liggende en de omliggende watergangen (figuur 3) zijn allen geïnventariseerd op de aanwezigheid van de Kleine modderkruiper en de Bittervoorn. In de drie kleinere sloten in het plangebied zijn deze soorten niet aangetroffen. Dit geldt ook voor de smalle omliggende sloot aan de noordkant van het plangebied. In deze watergangen werden alleen exemplaren van de Tiendoornige stekelbaars (*Pungitius pungitius*) en Ruisvoorn (*Scardinius erythrophthalmus*) aangetroffen.

In de bredere omliggende watergangen aan de zuidoostzijde van het plangebied werden er wel exemplaren van de Kleine modderkruiper gevangen. Verder werden de volgende soorten in deze watergangen aangetroffen: Baars (*Perca fluviatilis*), Brasem (*Abramis brama*), Driedoornige stekelbaars (*Gasterosteus aculeatus*) Karper (*Cyprinus carpio*) en Kolblei (*Blicca bjoerkna*).

Figuur 3: De bemonsterde watergangen (blauw en geel). In de bredere omliggende watergangen aan de zuidoostzijde (geel) is de Kleine modderkruiper aanwezig. Bron kaartondergrond: Google maps.

Platte schijfhoren

Er zijn geen exemplaren van de strikt beschermde Platte schijfhoren in het plangebied aangetroffen. Wel zijn de volgende schijfhorensoorten aangetroffen: Gewone schijfhoren (*Planorbis planorbis*), en Draaikolkschijfhoren (*Anisus vortex*). Geen van deze soorten heeft een beschermde status.

Vaatplanten

Er zijn geen strikt beschermde vaatplanten in het plangebied aangetroffen. Deze zijn ook niet gemist.

6. Effecten, verplichtingen en aanbevelingen

Rugstreepad

Het specifieke onderzoek heeft uitgewezen dat de Rugstreepad niet in het plangebied aanwezig is. Hierdoor gelden er, ten aanzien van amfibieën, geen verplichtingen vanuit de Flora- en faunawet.

Er dient echter wel rekening te worden gehouden met het feit dat de Rugstreepad een snelle kolonisator is. Juveniele dieren kunnen wel 5 kilometer afleggen op zoek naar geschikt leefgebied. De ervaring leert dat bouwprojecten vaak langere tijd in beslag nemen, waarbij het plangebied deels braak komt te liggen. Met name op dit soort bouwterreinen wordt de Rugstreepad snel aangetroffen. De kans is aanwezig dat de soort in de toekomst zijn weg vindt naar het plangebied. Om deze reden kan er worden gekozen voor voorzorgsmaatregelen, om te voorkomen dat de soort de werklocatie gaat bevolken. Dit kan gedaan worden door het terrein af te zetten met behulp van schermen. Deze schermen dienen 10 centimeter ingegraven te worden en minimaal 50 centimeter boven de grond uit te steken. Op deze manier ondervinden de werkzaamheden geen hinder en worden eventuele overtredingen van de Flora- en faunawet voorkomen.

Platte schijfhoren

Er zijn geen individuen van de Platte schijfhoren gevonden. Hierdoor gelden er, ten aanzien van deze soort, geen verplichtingen vanuit de Flora- en faunawet.

Vaatplanten

Er zijn geen exemplaren van een strikt beschermde vaatplant aangetroffen in het plangebied. Hierdoor gelden er, ten aanzien van vaatplanten, geen verplichtingen vanuit de Flora- en faunawet.

Overige natuurwaarden

Tijdens de veldbezoeken zijn er geen andere strikt beschermde natuurwaarden, zoals vogels met een vaste verblijfplaats, in het plangebied aangetroffen. Deze worden op basis van de biotoopeigenschappen ook niet verwacht.

In het kader van de Flora- en faunawet, dient er echter wel rekening te worden gehouden met het broedseizoen van vogels en de Zorgplicht. Tijdens het broedseizoen (globaal half maart - half juli) mogen vogels, nesten en eieren niet worden verstoord en daar moet tijdens de werkzaamheden rekening mee worden gehouden. Als de werkzaamheden gepland zijn tijdens het broedseizoen, moet er vooraf door een deskundige gecontroleerd worden of er in, of in de nabije omgeving van het plangebied, broedgevallen aanwezig zijn.

Referenties

- Dienst Regelingen, 2011, Soortenstandaard Rugstreeppad
- RAVON, www.ravon.nl
- Stichting ANEMOON, www.anemoon.org
- Soons, P.J.A.; 1999-nu, Flora- en Faunawet bewerking en toelichting. Band 1-5
Huber, M. en D. van Koninklijke Vermande, Den Haag
der Meijden,

Bijlage 1: Tabellen soorten Flora- en faunawet

Tabel 1: Algemene soorten

Voor deze soorten geldt een vrijstelling. Er hoeft geen ontheffing van de Flora- en faunawet aangevraagd te worden, maar wel moet de zorgplicht worden nagekomen.

<u>Zoogdieren</u>	
Aardmuis	<i>Microtus agrestis</i>
Bosmuis	<i>Apodemus sylvaticus</i>
Bunzing	<i>Mustela putorius</i>
Dwergmuis	<i>Micromys minutus</i>
Dwergspitsmuis	<i>Sorex minutus</i>
Egel	<i>Erinaceus europaeus</i>
Gewone bosspitsmuis	<i>Sorex araneus</i>
Haas	<i>Lepus europaeus</i>
Hermelijn	<i>Mustela erminea</i>
Huisspitsmuis	<i>Crocidura russula</i>
Konijn	<i>Oryctolagus cuniculus</i>
Ondergrondse woelmuis	<i>Microtus subterraneus</i>
Ree	<i>Capreolus capreolus</i>
Rosse woelmuis	<i>Clethrionomys glareolus</i>
Tweekleurige bosspitsmuis	<i>Sorex coronatus</i>
Veldmuis	<i>Microtus arvalis</i>
Vos	<i>Vulpes vulpes</i>
Wezel	<i>Mustela nivalis</i>
Woelrat	<i>Arvicola terrestris</i>
<u>Reptielen en amfibieën</u>	
Bruine kikker	<i>Rana temporaria</i>
Gewone pad	<i>Bufo bufo</i>
Kleine watersalamander	<i>Lissotriton vulgaris</i>
Meerkikker	<i>Pelophylax ridibundus</i>
Middelste groene kikker	<i>Pelophylax klepton esculentus</i>
<u>Mieren</u>	
Behaarde bosmier	<i>Formica rufa</i>
Kale bosmier	<i>Formica polyctena</i>
Stronkmier	<i>Formica truncorum</i>
Zwartrugbosmier	<i>Formica pratensis</i>

Vervolg tabel 1: Algemene soorten

<u>Slakken</u>	
Wijngaardslak	<i>Helix pomatia</i>
<u>Vaatplanten</u>	
Aardaker	<i>Lathyrus tuberosus</i>
Akkerklokje	<i>Campanula rapunculoides</i>
Brede wespenorchis	<i>Epipactis helleborine</i>
Breed klokje	<i>Campanula latifolia</i>
Gewone dotterbloem	<i>Caltha palustris</i> ssp. <i>palustris</i>
Gewone vogelmelk	<i>Ornithogalum umbellatum</i>
Grasklokje	<i>Campanula rotundifolia</i>
Grote kaardenbol	<i>Dipsacus fullonum</i>
Kleine maagdenpalm	<i>Vinca minor</i>
Knikkende vogelmelk	<i>Ornithogalum nutans</i>
Koningsvaren	<i>Osmunda regalis</i>
Slanke sleutelbloem	<i>Primula elatior</i>
Zwanenbloem	<i>Butomus umbellatus</i>

Tabel 2: Overige soorten

Als een goedgekeurde gedragscode van toepassing is op de activiteiten geldt een vrijstelling. Er hoeft geen ontheffing van de Flora- en faunawet aangevraagd te worden, maar de activiteiten moeten aantoonbaar worden uitgevoerd zoals in de gedragscode staat. Tevens geldt de zorgplicht.

Als niet gewerkt kan worden volgens een goedgekeurde gedragscode en verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet overtreden worden bij uitvoering van de plannen, dan dient een ontheffing aangevraagd te worden. De aanvraag wordt beoordeeld op de volgende punten:

- In welke mate wordt de functionaliteit van de vaste voortplantings-, rust- en/of verblijfplaats aangetast door de activiteiten?
- Komt de gunstige staat van instandhouding niet in gevaar?

Zoogdieren

Damhert	<i>Cervus dama</i>
Edelhert	<i>Cervus elaphus</i>
Eekhoorn	<i>Sciurus vulgaris</i>
Grijze zeehond	<i>Halichoerus grypus</i>
Grote bosmuis	<i>Apodemus flavicollis</i>
Steenmarter	<i>Martes foina</i>
Wild zwijn	<i>Sus scrofa</i>

Reptielen en amfibieën

Alpenwatersalamander	<i>Mesotriton alpestris</i>
Levendbarende hagedis	<i>Zootoca vivipara</i>

Dagvlinders

Moerasparelmoervlinder	<i>Euphydryas aurinia</i>
Vals heideblauwtje	<i>Lycaeides idas</i>

Vissen

Kleine modderkruiper	<i>Cobitis taenia</i>
Rivierdonderpad	<i>Cottus perifretum</i>

Vervolg tabel 2: Overige soorten

<u>Vaatplanten</u>	
Aangebrande orchis	<i>Neottia ustulata</i>
Aapjesorchis	<i>Orchis simia</i>
Beenbreek	<i>Narthecium ossifragum</i>
Bergklokje	<i>Campanula rhomboidalis</i>
Bergnactorchis	<i>Platanthera chlorantha</i>
Bijenorchis	<i>Ophrys apifera</i>
Blaasvaren	<i>Cystopteris fragilis</i>
Blauwezeedistel	<i>Eryngium maritimum</i>
Bleekbosvogeltje	<i>Cephalanthera damasonium</i>
Bokkenorchis	<i>Himantoglossum hircinum</i>
Brede orchis	<i>Dactylorhiza majalis majalis</i>
Bruinrode wespenorchis	<i>Epipactis atrorubens</i>
Daslook	<i>Allium ursinum</i>
Dennenorchis	<i>Goodyera repens</i>
Duitsegentiaan	<i>Gentianella germanica</i>
Franjegmentiaan	<i>Gentianopsis ciliata</i>
Geelgroenewespenorchis	<i>Epipactis muelleri</i>
Gele helmblom	<i>Pseudofumaria lutea</i>
Gevlekte orchis	<i>Dactylorhiza maculata</i>
Groene nachtorchis	<i>Dactylorhiza viridis</i>
Groensteel	<i>Asplenium viride</i>
Grote keverorchis	<i>Neottia ovata</i>
Grote muggenorchis	<i>Gymnadenia conopsea</i>
Gulden sleutelbloem	<i>Primula veris</i>
Harlekijn	<i>Anacamptis morio</i>
Herfstschroeforchis	<i>Spiranthes spiralis</i>
Herfsttijloos	<i>Colchicum autumnale</i>
Hondskruid	<i>Anacamptis pyramidalis</i>
Honingorchis	<i>Herminium monorchis</i>
Jeneverbes	<i>Juniperus communis</i>
Klein glaskruid	<i>Parietaria judaica</i>
Kleine keverorchis	<i>Neottia cordata</i>
Kleine zonnedaauw	<i>Drosera intermedia</i>
Klokjesgentiaan	<i>Gentiana pneumonanthe</i>
Kluwenklokje	<i>Campanula glomerata</i>
Koraalwortel	<i>Corallorrhiza trifida</i>
Kruisbladgentiaan	<i>Gentiana cruciata</i>
Lange ereprijs	<i>Veronica longifolia</i>
Lange zonnedaauw	<i>Drosera anglica</i>
Mannetjesorchis	<i>Orchis mascula</i>

Vervolg tabel 2: Overige soorten

Maretak	<i>Viscum album</i>
Moeraswespenorchis	<i>Epipactis palustris</i>
Muurbloem	<i>Erysimum cheiri</i>
Parnassia	<i>Parnassia palustris</i>
Pijlscheefkelk	<i>Arabis hirsute sagittata</i>
Poppenorchis	<i>Orchis anthropophora</i>
Prachtklokje	<i>Campanula persicifolia</i>
Purperorchis	<i>Orchis purpurea</i>
Rapunzelklokje	<i>Campanula rapunculus</i>
Rechtedriehoeksvaren	<i>Gymnocarpium robertianum</i>
Rietorchis	<i>Dactylorhiza majalis praetermissa</i>
Rondezonnedauw	<i>Drosera rotundifolia</i>
Rood bosvogeltje	<i>Cephalanthera rubra</i>
Ruigklokje	<i>Campanula trachelium</i>
Schubvaren	<i>Asplenium ceterach</i>
Slanke gentiaan	<i>Gentianella amarella</i>
Soldaatje	<i>Orchis militaris</i>
Spaanseruiter	<i>Cirsium dissectum</i>
Spindotterbloem	<i>Calthapalus trisaraneosa</i>
Steenanjer	<i>Dianthus deltoides</i>
Steenbreekvaren	<i>Asplenium trichomanes</i>
Stengelloze sleutelbloem	<i>Primula vulgaris</i>
Stengelomvattend havikskruid	<i>Hieracium amplexicaule</i>
Stijf hardgras	<i>Catapodium rigidum</i>
Tongvaren	<i>Asplenium scolopendrium</i>
Valkruid	<i>Arnica montana</i>
Veenmosorchis	<i>Hammarbya paludosa</i>
Veldgentiaan	<i>Gentianella campestris</i>
Veldsalie	<i>Salvia pratensis</i>
Vleeskleurige orchis	<i>Dactylorhiza incarnata</i>
Vliegenorchis	<i>Ophrys insectifera</i>
Vogelnestje	<i>Neottianidus-avis</i>
Voorjaarsadonis	<i>Adonis vernalis</i>
Wantsenorchis	<i>Anacamptis coriophora</i>
Waterdrieblad	<i>Menyanthes trifoliata</i>
Weideklokje	<i>Campanula patula</i>
Welriekende nachtorchis	<i>Platanthera bifolia</i>
Wilde gagel	<i>Myrica gale</i>
Wilde kievitsbloem	<i>Fritillaria meleagris</i>
Wilde marjolein	<i>Origanum vulgare</i>
Wit bosvogeltje	<i>Cephalanthera longifolia</i>
Witte muggenorchis	<i>Pseudorchis albida</i>

Vervolg tabel 2: Overige soorten

Zinkviooltje

Viola lutea calaminaria

Zomerklokje

Leucojum aestivum

Zwartsteel

Asplenium adiantum-nigrum

Kevers

Vliegend hert

Lucanus cervus

Kreeftachtigen

Rivierkreeft

Astacus astacus

Soorten van Tabel 3: Soorten bijlage 1 AMvB/ bijlage IV HRL

Als verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet overtreden worden tijdens de uitvoering van ruimtelijke ingrepen, dient een ontheffing aangevraagd te worden op grond van een wettelijk belang uit artikel 2 van het Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten (soorten bijlage 1 AMvB) of uit de Habitatrichtlijn (soorten bijlage IV HRL). Bij bestendig beheer mag er volgens een goedgekeurde gedragscode gewerkt worden.

Deze belangen zijn:

- *Bescherming van flora en fauna (b)*
- *Volksgesondheid of openbare veiligheid (d)*
- *Dwingende reden van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten (e)*
- En alléén voor soorten van bijlage 1 AMvB:
- *Uitvoering werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling (j)*

De aanvraag wordt beoordeeld op de volgende punten:

- In welke mate wordt de functionaliteit van de vaste voortplantings-, rust- en/of verblijfplaats aangetast door de activiteiten?
- Is er een wettelijk belang (belang b, d, e of j)?
- Is er een bevredigende oplossing?
- Komt de gunstige staat van instandhouding niet in gevaar?

Soorten bijlage 1 AMvB:

Zoogdieren

Boommarter	<i>Martes martes</i>
Das	<i>Meles meles</i>
Eikelmuis	<i>Eliomys quercinus</i>
Gewonezeehond	<i>Phoca vitulina</i>
Veldspitsmuis	<i>Crocidura leucodon</i>
Waterspitsmuis	<i>Neomys fodiens</i>

Reptielen en amfibieën

Adder	<i>Vipera berus</i>
Hazelworm	<i>Anguis fragilis</i>
Ringslang	<i>Natrix natrix</i>
Vinpootsalamander	<i>Lissotriton helveticus</i>
Vuursalamander	<i>Salamandra salamandra</i>

Vervolg tabel 3: Soorten bijlage 1 AMvB/ bijlage IV HRL

Vervolg soorten bijlage 1 AMvB:

Vissen

Beekprik	<i>Lampetra planeri</i>
Bittervoorn	<i>Rhodeus amarus</i>
Elrits	<i>Phoxinus phoxinus</i>
Gestippelde alver	<i>Alburnoides bipunctatus</i>
Grote modderkruiper	<i>Misgurnus fossilis</i>

Dagvlinders

Bruin dikkopje	<i>Erynnis tages</i>
Dwergblauwtje	<i>Cupido minimus</i>
Dwergdikkopje	<i>Thymelicus acteon</i>
Groot geaderd witje	<i>Aporia crataegi</i>
Grote ijsvogelvlinder	<i>Limenitis populi</i>
Heideblauwtje	<i>Plebeius argus</i>
Iepenpage	<i>Satyrium w-album</i>
Kalkgraslanddikkopje	<i>Spialia sertorius</i>
Keizersmantel	<i>Argynnis paphia</i>
Klaverblauwtje	<i>Polyommatus semiargus</i>
Purperstreepparelmoervlinder	<i>Brenthis ino</i>
Rode vuurvlinder	<i>Lycaena hippothoe</i>
Rouwmantel	<i>Nymphalis antiopa</i>
Tweekleurig hooibeestje	<i>Coenonympha arcania</i>
Veenbesparelmoervlinder	<i>Euphydryas aurinia</i>
Veenhooibeestje	<i>Coenonympha tullia</i>
Veldparelmoervlinder	<i>Melitaea cinxia</i>
Woudparelmoervlinder	<i>Melitaea diamina</i>
Zilvervlek	<i>Bolaria euphrosyne</i>

Vaatplanten

Groot zeegras	<i>Zostera marina</i>
---------------	-----------------------

Soorten bijlage IV HRL:

Zoogdieren

Bechsteins vleermuis	<i>Myotis bechsteinii</i>
Bever	<i>Castor fiber</i>
Bosvleermuis	<i>Nyctalus leisleri</i>
Brandts vleermuis	<i>Myotis brandtii</i>
Bruinvis	<i>Phocoena phocoena</i>

Vervolg tabel 3: Soorten bijlage 1 AMvB/ bijlage IV HRL

Vervolg soorten bijlage IV HRL:

Franjestaart	<i>Myotis nattereri</i>
Gewone baardvleermuis	<i>Myotis mystacinus</i>
Gewone dolfijn	<i>Delphinus delphis</i>
Gewone dwergvleermuis	<i>Pipistrellus pipistrellus</i>
Gewone grootoorvleermuis	<i>Plecotus auritus</i>
Grijze grootoorvleermuis	<i>Plecotus austriacus</i>
Grote hoefijzerneus	<i>Rhinolophus ferrumequinum</i>
Hamster	<i>Cricetus cricetus</i>
Hazelmuis	<i>Muscardinus avellanarius</i>
Ingekorven vleermuis	<i>Myotis emarginatus</i>
Kleine dwergvleermuis	<i>Pipistrellus pygmaeus</i>
Kleine hoefijzerneus	<i>Rhinolophus hipposideros</i>
Laatvlieger	<i>Eptesicus serotinus</i>
Lynx	<i>Lynx lynx</i> spp. lynx
Meervleermuis	<i>Myotis dasycneme</i>
Mopsvleermuis	<i>Barbastella barbastellus</i>
Noordse woelmuis	<i>Microtus oeconomus</i>
Otter	<i>Lutra lutra</i>
Rosse vleermuis	<i>Nyctalus noctula</i>
Ruige (Nathusius') dwergvleermuis	<i>Pipistrellus nathusii</i>
Tuimelaar	<i>Tursiops truncatus</i>
Tweekleurige vleermuis	<i>Vespertilio murinus</i>
Vale vleermuis	<i>Myotis myotis</i>
Watervleermuis	<i>Myotis daubentonii</i>
Wilde kat	<i>Felis silvestris</i>
Witflankdolfijn	<i>Lagenorhynchus acutus</i>
Witsnuitdolfijn	<i>Lagenorhynchus albirostris</i>

Reptielen en amfibieën

Boomkikker	<i>Hyla arborea</i>
Geelbuikvuurpad	<i>Bombina variegata</i>
Gladde slang	<i>Coronella austriaca</i>
Heikikker	<i>Rana arvalis</i>
Kamsalamander	<i>Triturus cristatus</i>
Knoflookpad	<i>Pelobates fuscus</i>
Muurhagedis	<i>Podarcis muralis</i>
Poelkikker	<i>Pelophylax lessonae</i>
Rugstreeppad	<i>Epidalea calamita</i>
Vroedmeesterpad	<i>Alytes obstetricans</i>
Zandhagedis	<i>Lacerta agilis</i>

Vervolg tabel 3: Soorten bijlage 1 AMvB/ bijlage IV HRL

Vervolg soorten bijlage IV HRL:

Dagvlinders

Donker pimpernelblauwtje	<i>Maculinea nausithous</i>
Grote vuurvlinder	<i>Lycaena dispar</i>
Pimpernelblauwtje	<i>Maculinea teleius</i>
Tijmblauwtje	<i>Maculinea arion</i>
Zilverstreephoobeestje	<i>Coenonympha hero</i>

Libellen

Bronslibel	<i>Oxygastra curtusii</i>
Gaffellibel	<i>Ophiogomphus cecilia</i>
Gevlekte witsnuitlibel	<i>Leucorrhinia pectoralis</i>
Groene glazenmaker	<i>Aeshna viridis</i>
Noordse winterjuffer	<i>Sympecma paedisca</i>
Oostelijke witsnuitlibel	<i>Leucorrhinia albifrons</i>
Rivierrombout	<i>Gomphus flavipes</i>
Sierlijkewitsnuitlibel	<i>Leucorrhinia caudalis</i>

Vissen

Houting	<i>Coregonus maraena</i>
Steur	<i>Acipenser sturio</i>

Vaatplanten

Drijvende waterweegbree	<i>Luronium natans</i>
Groenknolorchis	<i>Liparis loeselii</i>
Kruipend moerasscherm	<i>Apium repens</i>
Zomerschroeforchis	<i>Spiranthesaestivalis</i>

Kevers

Brede geelrandwaterroofkever	<i>Dytiscuslatissimus</i>
Gestreepte waterroofkever	<i>Graphoderus bilineatus</i>
Heldenbok	<i>Cerambyx cerdo</i>
Juchtleerkever	<i>Osmoderma eremita</i>

Tweekleppigen

Bataafse stroommossel	<i>Unio crassus</i>
-----------------------	---------------------

Slakken

Platte schijfhoren	<i>Anisus vorticulus</i>
--------------------	--------------------------